

Universitätsbibliothek Paderborn

**Antiqvissima Fides Et Vera Religio. Christianam Fidem
Mox À Primis mundi exordijs ad hæc usq[ue] tempora
durasse eamq[ue] ueram & indubitatum esse, Heinrychi
Bullingeri Apodixis, siue clara &t ...**

Bullinger, Heinrich

Tigvri, 1544

VD16 B 9603

Clarissimo Viro Domino Ioanni Frisio, apud Tigurinos iudimoderatori
fidelissimo, Diethelmus Cellarius Tigurinus, S. P. D.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35388

CLARISSIMO VIRO
DOMINO IOANNI FRISIO,
apud Tigurinos ludimoderatori fidelis-
fimo, Diethelmus Cellarius Ti-
gurinus, S. P. D.

V N Q V A M ullum fuit sæculum, uir clarissime, quo circa religionem nō maximæ fuerint contentiones, ab ipsa hinc mundi origine. Fieri enim non potest (nisi prorsus in pecudes degenerent homines) quin si mirabilem mundi fabricam intueatur, si syderum motus, si denique ipsam rerum ac temporum iucundā uicissitudinem, protinus inueniant, diuinum quoddā esse numen, cuius potentia hæc cōdita sint, cuius etiam prouidentia & diuina uirtute hæc omnia regantur. Cæterum ut humanarum uirium non est ad diuinarum rerum cognitionem peruenire, nisi diuino flamine renati diuinitus trahantur, uel ipso Christo Saluatore nostro teste Ioann. 6. sic factum est, ut omnibus sæculis uarijs opinionibus, uarijs item dogmatibus homines inter se digladiarentur. Hæc insania, ut in gentiliū animis mire graffata est, quod philosophorum de summo bono uariæ, eaq; inter se contrariæ opiniōnes abunde satis testantur, ita & Israeliticæ genti uiolentias iniecit manus, quod multiplices ipsorum sectæ, religione, ritibus, moribusq; prorsus inter se contrariæ, facile ostendunt. Verum ne & Christiani hac calamitate essent immunes, idem illud uirus etiam in ipsorum uenas transfusum est, quod ex innumerabilibus Monachorum sectis liquido conspiciimus. Et quandoquidem, uel Apostolo teste, Sectas etiam 1. Cor. 11.

A 2

inter electos esse oportet, quo quā probati sunt, manifesti fiāt,
factum est, ut Euangeliū luce coruscante, Anabaptistarum
insana hæresis sese ingereret. Postremō etiā, quī sibi uidentur
perbelle sapere in negotio Euangeliū, imo lumina Ecclesiæ
Christi sese esse arbitrantur, in nescio quam mentis cæcitatē
delapsi, de Christi corpore, nescio quas insolubiles, & non
nisi multorum cum scandalo finiendas quæstiones mouent.
Quam ecclesiæ ex animo deplorandam calamitatem, cum
D. Heinrychus Bullingerus, Ecclesiæ Christi apud nos uigi-
lantissimus ac fidelissimus Antistes, non absq; dolore cerne-
ret, atque simul à pijs fratribus solicitis urgeretur precibus,
ut instanti, & indies magis magisq; ingrauescenti malo in lu-
cem æditis monumentis præueniret, Tractatum hunc de ue-
ra & antiqua fide, pro rerum, locorum, personarum ac tem-
porum conditione, materna nostra lingua conscripsit: cuius
synceritatem, utilitatem, atque etiam dignitatem cum maie-
state condigne celebrare, infantia mea non potest, neq; cona-
bitur etiam. Seipsam supra modum commendabit libelli di-
uina ueritas, si à pijs candidisq; legatur iudicibus. Cæterum
cum author innumeris negotiorū procellis modo non obrue-
retur, atq; interim bene cordatis hominibus fermè indignum
facinus uideretur, ut tatus ille thesaurus, & margarita illa
preciosissima, quæ est ueræ & antiquæ fidei cognitio, Germa-
nis pro rerum & temporum conditions scripta, alijs interim
nationibus præriperetur. Et ego haud multo ante, eiusdem
authoris libellū (cuius inscriptio est, Quomodo cū ægrotan-
tibus & morientibus agendum sit, ut in fide instituti, melius
sese ad mortem præparent) utcunq;, quantum ingenioli mei
uires permiserant, Latinitate donaſſem, non tam horū, quam
etiam ipsius authoris hortatu, ut in pio argumēto exercerer,

¶

& capita nostræ religionis (cuius omnium indignissimus mi-
nister sum) menti meæ firmius insculperem, etiā hunc trans-
ferendum sumpsi, sperans fore, ut uel aliquem fructum ferat
in illorum pectoribus, qui minus dediti affectibus, cum iudi-
cio legent. Cæterū circumspicienti mihi, cui hos meos labo-
res potissimum dicarem, ut uel illius nomine cōmendatores
essent apud multos, tu solus occurrebas, qui ad hāc rem præ-
cæteris idoneus uidebaris. Fecit enim tua humanitas, cum
morum comitate, ut in Gallia (quò studiorum gratia profe-
ctus eras) multorum animos indissolubili amicitiae uinculo
tibi deuinxeris. Vnde cateruatim has nostras regiones tran-
seuntes ad te ceu patronū ac omniū studiosorū Mecœnatem
conuolāt, & quæcunq; à te aut præsentibus ipsis dicūtur, aut
absentibus scribuntur, supra modū benigno animo accipiunt.
Sperauit igitur tantum Frisiū nomine audito, multos Lecto-
res longè æquiores futuros esse. Verum & si hæc parum me
mouerent, quæ tamen pio homini, Ecclesiæ prodeesse studen-
ti, præcipue spectanda sunt, ego certe Tygride immanior
essem, si nō gratitudinis ergo, ubicunq; datur, animum meum
gratum aperirem erga te, qui uel animam tuam, si necessitas
expeteret, promptissime in me effunderes. Vale Frisi chæ-
rissime, atque Diethelmū tuum solito amore complectere.

E Muro nostro agri Tigurini ad lacum Gryphi-

cum, pridie Calendas Martias, Anno

M. D. XLIII.

A 3